

Tytti Tuppurainen sd ym.

Keskustelualoite maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaalosta

Eduskunnan puhemiehelle

Ihmiskunta ei ole pystynyt arvioimaan maapallon kaikkien eläin-, kasvi- ja muiden eliölaajien lukumäärää, eikä ihmisellä ole riittävää tietoa merkittävistä ekosysteemien vuorovaikutussuhteista. Se, mitä kuitenkin tiedämme, antaa aiheita huoleen. Tiedämme, että luonnossa tavallinen lajin syntymisen ja häviämisen tasapaino on muuttunut. Lajeja häviää vauhdilla, joka vertautuu maapallon historian suuriin sukupuuttoaaltoihin.

Maailman luonnonsäätiön Elävä planeetta -raportin mukaan seuratuista 4 000 eläinlajista yli puolet on hävinnyt vajaan puolessa vuosisadassa. Selkärangaisista eläinlajeista häviää vuosittain kaksi prosenttia — Etelä- ja Keski-Amerikassa näistä lajeista on hävinnyt jo lähes yhdeksän kymmenestä. Kasvien ja muiden eliölaajien kohdalla kehitys on myös kestävämpää. Yhteensä 130 maasta kootun kansainvälinen luontopaneeli IPBES:n arviointiraportin mukaan jopa yli 40 prosenttia luonnon monimuotoisuudesta on vaarassa hävitä vuoteen 2050 mennessä.

Arviot aiempien sukupuuttoaaltojen syistä vaihtelevat, mutta arviot sukupuuttoaaltojen seurauksista ovat kuitenkin dramaattisuudessaan samankaltaisia. Sukupuuttoaaltoja on seurannut ekosysteemien mullistus, joka on muuttanut elämisen olosuhteita pitkään vielä alkuperäisen muutoksen jälkeen. Luonnon monimuotoisuuden häviäminen kaventaa väistämättä myös ihmiskunnan elinmahdollisuuksia. Esimerkki tästä on pölyttävien hyönteisten kantojen romahdus: nykykehityksen jatkuessa pölytystä edellyttävien ravintokasvien tuotanto käy ylivoimaiseksi.

Meneillään olevan kuudennen sukupuuttoaalton syyt tiedämme: se johtuu ihmisen toiminnasta. Ilmasto muuttuu nopeammin kuin lajien kyky sopeutua muutokseen, ja ihmisten siirtämät vieraslajit valtaavat alaa alkuperäislajeilta. Lisäksi sekä maa- että merialueista suurin osa on jo suoraan ihmisten hyödyntämiä kalastusalueita, hakkuu-, laidun- ja viljelymaita tai rakennettua ympäristöä.

Vuonna 1992 yhteensä 1 575 johtavaa tutkijaa, joiden joukossa oli enemmistö tuolloin elossa olleista Nobel-palkituista, julkaisi varoituksen ihmiskunnalle maailmanlaajuisesta ympäristötuhon uhasta. Tähän Union of Concerned Scientist -yhteenliittymän varoitukseen on nyttemmin liittynyt kaiken kaikkiaan jo 15 364 tutkijaa eri puolilta maailmaa. Tähän tiedeyhteisön toiseen varoitukseen nykykehityksen kestävämyydestä on ottanut osaa tutkijoita kaikkialta maailmasta Suomi mukaan lukien, ja allekirjoittajana on suuri joukko Nobel-palkittuja tutkijoita.

Keskustelualoite KA 10/2018 vp

Suuren, peruuttamattoman katastrofin vaara uhkaa koko biosfääriä. Voidaksemme hillitä sukupuuttoaaltoa meidän on huolehdittava luonnon monimuotoisuudesta ja hillittävä ilmastonmuutosta.

Vuonna 1992 Rio de Janeirossa hyväksytyn Yhdistyneiden kansakuntien biodiversiteettisopimuksen toimeenpano edellyttää Suomelta luonnon monimuotoisuuden häviämisen pysäyttämistä vuoteen 2020 mennessä. Koska toimenpiteisiin on ryhdyttävä viipymättä, on tietoisuutta ongelman vakavuudesta lisättävä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta käy ajankohtaiskeskustelun meneillään olevasta lajien sukupuuttoaallost ja mahdollisuuksista hidastaa lajien häviämistä.

Helsingissä 7.11.2018

Tytti Tuppurainen sd
Pertti Salolainen kok
Hanna Sarkkinen vas
Emma Kari vihr